

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У НОВЕМБРУ 2021. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У новембру 2021. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

24 часовне вредности сумпор диоксида, у току овог месеца биле су испод законом дозвољених GVI **125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** . Максимална измерена вредност била је **28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена на мерном месту "Чистоћа", 29.11.2021. године.

АЗОТ ДИОКСИД

24 часовне вредности азот диоксида у току овог месеца биле су изнад законом дозвољених GVI **85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** на једном мерном месту у трајању од једног дана. Максимално измерена вредност била је **96 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту раскрсница "Мала Вага" 22.11.2021., док је граница толеранције 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

24 часовне вредности индекса црног дима у току овог месеца биле су изнад законом дозвољених GVI **50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** на три мерна места и то: "Мала вага" шест дана, Пивара "Бриони" четири дана, ОШ "Мирко Јовановић" два дана и центар града "штафета" један дан, Медицинска школа тринаест дана и "Чистоћа" један дан.

Максимално измерена вредност била је **162 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту "медицинска школа" од 17.11.2021. године.

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи **450 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$** .

Укупне таложне материје у новембру 2021. године мерене су на два мерна места: "Аутобуска станица" и "Бриони". Укупне таложне материје прекорачиле су максимално дозвољену вредност (450 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$) на мерном месту "Бриони". Максимална вредност измерена је у новембру на мерном месту "Бриони" од **480,78 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$** .

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на два мерна места (Мала Вага и Медицинска школа) и у новембру 2021. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.11. - 30.11.2021.

Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду, прелазиле су вредности изнад дозвољених укупно осам дана.

Највећа вредност за PM10 била је **105,9** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, измерена 12.11.2021. године (гранична вредност ГВИ $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Током новембра 2021. године на овом мерном месту измерено је пет дана са вредностима изнад дозвољених ГВ, односно три дана изнад толерантне вредности.

ТЕШКИ МЕТАЛИ У РМ 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине РМ 10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић" 07.11., 12.11., 17.11. и 22.11.2021. године, сваки дан посебно.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитане вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама PM10 током новембра 2021. године

ЗАКЉУЧАК

У новембру 2021. године, на основу резултата, може се закључити да је ваздух био оптерећен чађу, посебно раскрснице Медицинска школа (13 дана) и Мала вага (6 дана), азотовим оксидима раскрсница Мала вага и осам дана у месецу суспендованим честицама РМ 10 у насељу Аеродром.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: **краткорочне и дугорочне.**

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова).

Табела бр. 1. Резултати испитивања концентрација SO₂, чађи, NO₂ (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току новембра 2021. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ Mg/m ³	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³
Чистоћа	5	20	26	28	44	69	/	/	/
Споменик Штафета	6	27	36	15	53	54	/	1	/
О.Ш. "Мирко Јовановић"	3	16	28	8	73	49	/	2	/
Пивара	7	28	29	18	67	44	/	4	/

*ГВИ – гранична вредност имисије

ГВИ за SO₂ за 24 часа - 125 µg/m³

ГВИ за SO₂ за годину дана - 50 µg/m³

ГВИ за чађ за 24 часа, одн. за годину дана - 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
 ГВИ за NO_2 за 24 часа - 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Табела бр. 2 Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току новембра 2021. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	$\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$	$\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$	$\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$
1. Пивара - "Бриони"	480.78	425.43	55.35
2. Аутобуиска станица	402.8	266.86	135.95

МДК за укупне таложне материје
 450 $\text{mg} / \text{m}^2 / \text{дан}$

Табела бр. 3 Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току новембра 2021. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
GVI	250 $\mu\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$	5 $\mu\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$	400 $\mu\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$	$\mu\text{g}/\text{m}^2/\text{дан}$
Медицинска школа	59.70	<0.05	<1.00	<0.015
Мала Вага	9.72	<0.05	<1.00	<0.015

Табела бр. 4 Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за месец новембар 2021. године

GVI	АЗОТДИОКСИД			ЧАЂ		
	85 µg/m ³			50 µg/m ³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	44	81	/	61	166	13
Мала вага	30	96	1	38	94	6

Табела бр. 5 Тешки метали у суспендованим честицама за месец новембар 2021. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама РМ 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	µg/m ³	ng/m ³	ng/m ³	ng/m ³
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	2.03
Максимална месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	2.32
Број дана изнад ГВИ	/	/	/	/

Табела бр. 6

УКУПНЕ СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ

Табела бр. 6 Одређивање укупних суспендованих честица PM10 за месец новембар 2021. године

ЛОКАЦИЈА Незнаног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM10	41.8	105.9	8